

ความพึงพอใจในการ ปฏิบัติงาน ของ

ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ในเขตการศึกษา ๒*

สงวน ศรีสุข **

ความเป็นมาของปัญหา และปัญหา

การให้การศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพของประชาชนนั้น ปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับ โดยปราศจากข้อโต้แย้งว่า ครูนับว่ามีสถานะและบทบาทมากที่สุด เพราะครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่หลัก

ในการอบรมสั่งสอนให้กุลบุตร กุลธิดาเป็นคนดี ประพฤติชอบ มีสติปัญญาเพื่อแก้ปัญหาและปรับตนเองให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ได้อย่างเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของแผนและหลักสูตรการศึกษา และการที่ครูจะปฏิบัติงานให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพและคุณภาพการศึกษาสูงนั้นครูจะต้องมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

เป็นโรงเรียนเอกชนประเภทหนึ่ง ที่ได้รับการอุดหนุนด้านบุคลากรจากรัฐ คือ การจัดส่งครู (ข้าราชการ) ไปช่วยสอนวิชาสามัญและวิชาชีพ ซึ่งการอุดหนุนในลักษณะนี้ ได้ประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น ผู้บริหารโรงเรียนเป็นภาคเอกชน ครูผู้สอนเป็นข้าราชการ การจัดสวัสดิการยังแตกต่างไปจากข้าราชการครูอื่น ๆ ขาดองค์การบริหารที่ชัดเจน และปัญหาอื่น ๆ จากสภาพดังกล่าว จะเห็น

* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ๒๕๓๒

** หัวหน้าฝ่ายแผนงานและวิชาการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส

ว่ามีผลโดยตรงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู เพราะความพึงพอใจในการปฏิบัติงานนั้น เกิดจากปัจจัยหลาย ๆ ด้านประกอบกัน เช่น สวัสดิการ ความก้าวหน้า ความสะดวกสบาย สิ่งแวดล้อมในการทำงาน องค์กรบริหาร เหล่านี้เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา ๒ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัย จะได้นำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน และส่งเสริม สนับสนุนให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนประเภทนี้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่อองค์ประกอบในปัจจัยจูงใจและปัจจัยสุขอนามัย

๒. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีต่อองค์ประกอบในปัจจัยจูงใจ และปัจจัยสุขอนามัย โดยพิจารณาจากตัวแปรต่าง ๆ คือ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ภูมิสำเนาเดิม ขนาดของโรงเรียนและจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน

๓. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา ๒ ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดยะลา ปัตตานี สตูล และนราธิวาส

จำนวน ๒๕๒ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามทฤษฎีของเฮอรัลด์-เบอร์ก (Herzberg) ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ปัจจัย คือปัจจัยจูงใจมี ๕ องค์ประกอบ คือ ความก้าวหน้าในตำแหน่ง ความสำเร็จในการทำงาน การยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ และปัจจัยสุขอนามัย มี ๖ องค์ประกอบคือ การปกครองบังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสภาพแวดล้อมในการทำงาน เงินเดือนและสวัสดิการ ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน นโยบายและการบริหารงานรวมค่าถ้ามย่อ ๕๙ ข้อ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเกี่ยวกับค่าร้อยละค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ใช้การทดสอบค่าที (T-test) และค่าเอฟ (F-test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลได้ดังนี้

๑. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา ๒ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งปัจจัยจูงใจและปัจจัยสุขอนามัย

๒. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูชายและครูหญิง ในด้านองค์ประกอบความสำเร็จในการทำงาน การยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่ง การปกครองบังคับบัญชาสภาพแวดล้อมในการทำงาน เงินเดือนและสวัสดิการ ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน นโยบายและการบริหาร ไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านองค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พบว่าครูชายมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

สูงกว่าครูหญิง

๓. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่มีวุฒิปริญญาหรือต่ำกว่าและครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า ในด้านองค์ประกอบความสำเร็จในการทำงาน การยอมรับนับถือลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่ง การปกครองบังคับบัญชาสภาพแวดล้อมในการทำงาน เงินเดือนและสวัสดิการ ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน นโยบายและการบริหาร ไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านองค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พบว่า ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานสูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาหรือต่ำกว่า

๔. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ๑-๑๐ ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ๑๐ ปีขึ้นไป ในด้านองค์ประกอบ การยอมรับนับถือ ความรับผิดชอบ การปกครองบังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านองค์ประกอบ ความสำเร็จในการทำงาน ลักษณะของงาน ความก้าวหน้าในตำแหน่ง ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน เงินเดือนและสวัสดิการ นโยบายและการบริหารงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ๑๐ ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ๑-๑๐ ปี

๕. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน ครูที่มีภูมิลำเนาเดิมในเขตการศึกษา ๒ แต่ไม่ใช่จังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน และครูที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่นอกพื้นที่จังหวัดเขตการศึกษา ๒ ด้านองค์ประกอบ ความสำเร็จในการทำงานการยอมรับนับถือลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความ

ก้าวหน้าในตำแหน่ง การปกครองบังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เงินเดือนและสวัสดิการ ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน นโยบายและการบริหารไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านองค์ประกอบสภาพแวดล้อมในการทำงาน พบว่า ครูที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตการศึกษา ๒ แต่ไม่ใช่จังหวัดที่ตั้งโรงเรียนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานสูงกว่า ครูที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน และครูที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่นอกพื้นที่จังหวัดเขตการศึกษา ๒

๖. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กลาง และใหญ่ และที่ปฏิบัติงานอยู่ที่จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล ในด้านองค์ประกอบความสำเร็จในการทำงาน การยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่ง การปกครองบังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงาน เงินเดือนและสวัสดิการ ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน นโยบายและการบริหารไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา ๒ คือ

๑. ควรมีองค์กรการบริหารงานในโรงเรียนประเภทนี้เฉพาะ
๒. ควรได้รับการจัดสวัสดิการจากรัฐเท่าเทียมกรมอื่น ๆ
๓. ควรให้ความสำคัญเป็นธรรมแก่ข้าราชการครู
๔. โรงเรียนควรมีค่าใช้จ่ายให้ครูไปร่วมประชุมทางวิชาการ
๕. ควรมีบริการสื่อการเรียนการสอน
๖. ควรมอบหมายงานสอนให้ตรงกับความรู้ความสามารถที่ตนเองถนัด

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, ฝ่ายสำนักงานประจำเขตการศึกษา ๒ รายงานข้อมูลครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ยะลา, ๒๕๓๒. ....รายงานผลการปฏิบัติงานและสถิติการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๓๐ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา ๒. ยะลา, ๒๕๓๐

จุมพล พูลภัทรชีวิน. "ปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของโรงเรียนเอกชน" วารสารวิจัยสังคมศาสตร์. ๔ (มกราคม ๒๕๓๒), หน้า ๖๐.

ชัยณรงค์ มณฑะวีร์วิเชียรฉาย, "อภิมุมหนึ่งของการศึกษาเอกชน" วารสารการศึกษาแห่งชาติ. ๖(สิงหาคม-กันยายน ๒๕๓๒), หน้า ๔-๖.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. การบริหารงานบุคคลในองค์การทางการศึกษา ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๓๑

ดุสิต หวันเหิม. "ศึกษาวัฒนธรรมการทำงานตามสถานภาพส่วนบุคคลของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, ๒๕๓๑), หน้า ๑๙๑.

ธเนศ ข้าเกิด. "การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน" วารสารวิทยากรย์ ๒(กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓), หน้า ๑๘-๒๐

มนูญ ควรมิตร. "การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามเขตการศึกษา ๒" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหา-

ทิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน, ๒๕๒๕), บทคัดย่อ.

มาโนชญ์ บุญญาอนุวัตร, บรรณาธิการเขตการศึกษา ๒ กับการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยะลา : เสริมการพิมพ์, ๒๕๒๘.

โมหัมมัด อับดุลกาเดร์. "อิสลามศึกษากับพัฒนาโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม" วารสารอัลญูฮุด ๑๗๐ (๒๕๒๖), หน้า ๕๐

ศึกษาธิการเขต ๒, สำนักงาน. บรรยายสรุปเรื่องโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ยะลา, ๒๕๒๓.

.....ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยทุนอุดหนุนการศึกษาในเขตการศึกษา ๒ ยะลา, ๒๕๒๒.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวคิดของผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สงขลา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๔

นางพิมพ์วิไลพร วัฒนศิริ
 พิมพ์ครั้งที่ ๑ ปี ๒๕๓๓
 สถาบันวิจัยและพัฒนา
 สงขลา

นางพิมพ์วิไลพร วัฒนศิริ
 พิมพ์ครั้งที่ ๑ ปี ๒๕๓๓
 สถาบันวิจัยและพัฒนา
 สงขลา